

ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව - 2021

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ (“සංස්ථාව”) 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සංස්ථාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සංස්ථාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ තිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී. හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.
- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සංස්ථාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සංස්ථාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සංස්ථාව ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01</p> <p>ප්‍රමිතියේ 54 වන ඡේදය අනුව ආයතනයෙහි මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය තුළ හිමිකම් හා සංචිත යටතේ හිමිකම සම්බන්ධ අයිතම පමණක් පෙන්නුම් කළ යුතු වුවත් සංස්ථාව විසින් කාර්ය මණ්ඩල නිලධාරීන්ගේ සාමාජික මුදල් වලින් සමන්විත වූ රු.මිලියන 95.14 ක සේවක සුභසාධන අරමුදල් ශේෂය හිමිකම් හා සංචිත යටතේ හා ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් හිමිකම හා සංචිත එම අගයෙන් අධි ගණනය වී තිබුණු අතර ජංගම නොවන වගකීම් ඌන ගණනය වී තිබුණි.</p>	<p>2022 වසරේ සිට මෙම අරමුදල් ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ පෙන්වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>ප්‍රමිතයෙහි ප්‍රතිපාදන අනුව ස්කන්ධය යටතේ හිමිකම් හා සංචිත පමණක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දැක්විය යුතු බව</p>
<p>(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 07</p> <p>මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය වක්‍ර ක්‍රමයට පිළියෙල කිරීමේදී, කාරක ප්‍රාග්ධනය වෙනස් වීම් ගැලපීම් කිරීම සඳහා යොදා ගත යුත්තේ ජංගම වත්කම් හා ජංගම වගකීම් වුවත්, සංස්ථාව විසින් හිමිකම් හා සංචිත යටතේ ඇති සේවක සුභසාධන අරමුදලේ වෙනස්කමද එතුළ ගැලපීම හේතුවෙන් කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්කම රු.මිලියන 13.63 න් අධි ගණනය වී මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් එම අගයෙන්ම ඌන ගණනය වී තිබුණි.</p>	<p>ඉහත “අ” හා සබඳව සේවක සුභසාධන අරමුදල් ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ වර්ගීකරණය කිරීමේදී මෙය නිවැරදි වනු ඇත.</p>	<p>සේවක සුභසාධන අරමුදලේ ස්වභාවය හා විෂය පථය අනුව ගිණුම් තැබීම නිවැරදිව කල යුතු බව</p>

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16

- (i) ප්‍රමිතියේ, 34 වන වගන්තිය අනුව, සාධාරණ වටිනාකමෙහි සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සිදුවන දේපල, පිරිසත හා උපකරණ වාර්ෂිකව ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු අතර, සාධාරණ වටිනාකමෙහි සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සිදු නොවන දේපල, පිරිසත හා උපකරණ වසර 03 ක් හෝ 05 ක් තුළ ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතුය. නමුත් සංස්ථාව විසින් රු. මිලියන 1,935.79 ක දේපල, පිරිසත හා උපකරණවල ඇතුළත් රු. මිලියන 971.26 ක ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලිවල අගය මුල් පිරිවැයට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණු අතර කිසිදු විටක ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි.
- සංස්ථාව සතු ඉඩම් 2023 වර්ෂයේ තක්සේරු දෙපාර්තුමේන්තුව හරහා තක්සේරු කර එහි වර්ථමාන අගයන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී.
- ප්‍රමිතවලට අනුව සංස්ථාව සතු වත්කම්වල සාධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් දැක්විය යුතු බව.
- (ii) ප්‍රමිතියේ 36 වගන්තිය අනුව, දේපල පිරිසත උපකරණවලට අදාළ යම් අයිතමයක් ප්‍රත්‍යාගණනය කරනු ලබන්නේ නම් එම අයිතමයට අදාළ වත්කම් පංතියම ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු වුවද, රු. මිලියන 301.39 ක් වටිනා වාහන පමණක් 2020 ජනවාරි මාසයේදී ප්‍රත්‍යාගණනය කර තිබූ නමුත් සංස්ථාව සතුව පැවති 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිරිවැය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 24.74 ක් හා රු. මිලියන 26.47 ක් හා ධාරණ අගය ශුන්‍ය වූ මෝටර් බයිසිකල් 160 ක් හා ජීප් රථයක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදීද ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි.
- නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.
- 2023 වර්ෂයේ සිට වෙනම වත්කම් පංතියක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙන්වීමට සැලසුම් කර ඇත.
- ප්‍රමිතිය පරිදි වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනයකදී අදාළ වත්කම් පන්තියම ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු බව .

(iii) ප්‍රමිතයේ 37 වගන්තිය අනුව ආයතනයක මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා භාවිතා කරන සමාන ලක්ෂණ සහිත වත්කම් සමූහයක් දේපළ, පිරිසිදු හා උපකරණ පන්තියක් ලෙස වර්ගීකරණය කළ යුතු වේ. කෙසේ වුවද සංස්ථාව විසින් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 2.95 ක ගෘහ භාණ්ඩ, රු.මිලියන 2.39 ක කාර්යාල උපකරණ රු. මිලියන 0.64 ක සුභසාධක උපකරණද ඇතුළත් රු. මිලියන 10.53 ක් පිරිවැය වූ ස්ථාවර වත්කම් තොගයක් වෙතත් ස්ථාවර වත්කම් ලෙස වර්ගීකරණය නොකර පොත්වල දක්වා තිබුණි.

පැහැදිලිවම වත්කම් පංතියක් වෙත ඇතුළත් කළ නොහැකි එසේම සාපේක්ෂව වෙන වෙනම වත්කම් පංති ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රයෝජනයක් නොමැති වත්කම් වෙතත් වත්කම් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත.

ප්‍රමිතිය පරිදි වත්කම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන වර්ගීකරණය කළ යුතු බව.

(iv) ප්‍රමිතියේ 51 ඡේදය අනුව, ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා එලදායි ජීවිත කාලය සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් පිරිවැය රු. මිලියන 301.39 ක් වූ වත්කම් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර තිබුණද තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවති අතර වත්කම්වල ඇති වූ ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 8 ප්‍රකාරව ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදීද කටයුතු කර නොතිබුණි.

2021 වර්ෂයේ සිට වත්කම් වල ක්ෂය කල හැකි වටිනාකම සියයට 5 Residential Value යටත්ව ක්ෂය ප්‍රතිපාදන කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

ප්‍රමිතිය අනුව වත්කම්වල එලදායි ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කළ යුතු බව .

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 21

ප්‍රමිතියේ 23 (අ) ඡේදය ප්‍රකාරව, ගිණුම් කාලපරිච්ඡේදය අවසානයේදී විදේශ මුදල් අයිතම වර්ෂය අවසාන දිනට ප්‍රකාශිත නිල විනිමය අනුපාතිකය (Closing Exchange rate) භාවිතා කර පරිවර්තනය කර විදේශ විනිමය අනුපාතික ලාභය හෝ පාඩුව ගණනය කළ යුතු වේ. එසේවුවද, සංස්ථාව විසින් මුහුදු වැලි ගොඩදැමීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි ගෙවීම් කටයුතු වෙනුවෙන් ලංකා බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන ඩොලර් ගිණුමේ 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති ශේෂය වූ ඇ.ඩො. මිලියන 2.18 ක් රුපියල් වටිනාකමට පරිවර්තනය කිරීමේදී එදිනට පැවති මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද එතැන් විනිමය අනුපාතිකය (Spot Exchange rate) වූ රු.200.4338 ක් මත පරිවර්තනය නොකිරීම හේතුවෙන් විනිමය පරිවර්තන ලාභය රු. මිලියන 4.72 කින් අධි ගණනය වී තිබුණු අතර ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ විස්තීරණ ආදායමද එම ප්‍රමාණයෙන් අධි ගණනය වී තිබුණි.

විනිමය ලාභය හෝ අලාභය ගණනය සඳහා වැරදි විනිමය අනුපාතයන් යොදා ගැනීම හේතුවෙන් ආදායම් ප්‍රකාශයට සිදුව ඇති බලපෑම රුපියල් මිලියන 2.15ක් පමණි

ප්‍රමිතියට අනුව විදේශ මුදල් ශේෂ පරිවර්තනය කිරීම සඳහා එතැන් විනිමය අනුපාතිකය භාවිතා කල යුතුය.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 38

(i) ප්‍රමිතියේ 18 වන ඡේදයට අනුව අස්පාඨය වත්කම් ක්‍රමක්ෂය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙලිදරව් කළයුතු වේ. එසේ වුවද සමලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු. මිලියන 5.82 ක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබූ අස්පාඨය වත්කම් ක්‍රමක්ෂය කර තිබූ නමුත් එම අනුපාතය සංස්ථාව විසින් හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.

නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි. 2022 වසරේදී මෙම වරද නිවැරදි කරනු ලැබේ. ප්‍රමිතිය අනුව අස්පාඨය වත්කම් ක්‍රමක්ෂය කිරීමේ අනුපාතය හෙලිදරව් කල යුතු වන බව.

(ii) ප්‍රමිතියේ 29 වන වන ඡේදය අනුව බලපත්‍ර අලුත් කිරීම හා නඩත්තු වියදම් ප්‍රාග්ධනික කළ නොහැකි වුවද, සංස්ථාව විසින් SAP මෘදුකාංගය සඳහා මිලදී ගත් බලපත්‍ර 55 ක් අලුත් කිරීමේ වියදම වූ රු. මිලියන 1.09 ක් කෙරිගෙන යන ප්‍රාග්ධන වැඩ ගිණුම යටතේ ඇතුළත් කර තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ කෙරිගෙන යන ප්‍රාග්ධන වැඩ ගිණුම හා වර්ෂයේ රඳවා ගත් ඉපයුම් ගිණුම එම අගයෙන් අධි ගණනය වී තිබුණි.

SAP (User License) වරපත් ලබා ගැනීමේදී මිලදී ගන්නා වසර සඳහා වාර්ෂික නඩත්තු වියදමක් (Annual Maintenance Cost) ගෙවිය යුතු නොවේ. ඒ අනුව පළමු වසර සඳහා එවැනි වියදමක් වෙනම ගිණුම් ගත කල නොහැක.

ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව නිවැරදිව වියදම වර්ගීකරණය කල යුතු වන බව .

(ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 40 මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් පිරිවැය රු.මිලියන 160.30 ක ආයෝජන දේපල දෙකක සාධාරණ අගය ගණනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි. එමෙන්ම, සංස්ථාව දිගුකාලීන කුලී පදනම මත බාහිර පාර්ශවයන් වෙත ලබාදී තිබුණු රු.මිලියන 9.41 ක පිරිවැය වූ ගොඩනැගිලි 3 ක්, ආයෝජිත දේපළ ලෙස හඳුනාගෙන දේපළ පිරිසිදු උපකරණ යටතේ දක්වා තිබුණි.

ආයෝජන දේපළ, පිරිවැය ක්‍රමයට, ගිණුම්ගත කරනු ලබයි. ඒවායේ සාධාරණ අගය අතිරේක තොරතුරක් ලෙස හෙලිදරව් කරනු ලැබේ.

ප්‍රමිතය අනුව ආයෝජන දේපළ හඳුනා ගැනීම හා ගිණුම්ගත කිරීම කළ යුතු වන බව .

(උ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 08

ආයතනයක් විසින් තම මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් තමන් නිරතවන ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම්වල ස්වභාවය, මූල්‍ය බලපෑම හා එය ක්‍රියාත්මක වන ආර්ථික පරිසරයන් ඇගයීමට හැකිවන පරිදි අවශ්‍ය තොරතුරු පරිශීලකයන් හට හෙලිදරව් කළ යුතු අතර ප්‍රමිතයේ 11 වන ඡේදය ප්‍රකාරව ආයතනය විසින් සිය එක් එක් මෙහෙයුම් අංශ පිළිබඳව තොරතුරු වෙන වෙනම වාර්තා කළ යුතු වේ. එසේ වුවද, සංස්ථාවේ මෙහෙයුම් ප්‍රධාන පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන කිහිපයක් ඇතුලු අංශ ගණනාවක් සංස්ථාව විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන නමුත් ප්‍රමිතියට අනුව එම ප්‍රධාන අංශවල

වාර්ෂික වාර්තාවේ පිටු අංක 06 සිට 79 දක්වා එක් එක් අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය දීර්ඝ වශයෙන් පැහැදිලි කර ඇත. ඊට අමතරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා සටහන් 1 සහ 2 යටතේ ප්‍රධාන මෙහෙයුම් අංශ වල ආදායම හා සෘජු පිරිවැය වෙන වෙනම හෙලිදරව් කර ඇත

ප්‍රමිතය පරිදි මෙහෙයුම් තොරතුරු වෙන වෙනම හෙලිදරව් වන පරිදි ආංශික ගිණුම් සකස් කල යුතු බව.

මෙහෙයුම් කටයුතු පිළිබඳ වෙන වෙනම වාර්තා කර නොතිබුණි.

(ඌ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 15

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සංස්ථාව විසින් බාහිර පාර්ශවයන් සඳහා ව්‍යාපෘති (Client Project) ඉටුකිරීමෙන් ලද කොන්ත්‍රාත් ආදායම මූල්‍ය ප්‍රකාශවල හඳුනාගැනීමේදී සංස්ථාව විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද බිල්පත්වල වටිනාකමින් සියයට 90 කට සමාන රු. මිලියන 1,686.64 ක් පමණක් ඇතුළත් කර තිබුණි. එම බිල්පත්වල ඇතුළත් රේචයන් සඳහා අමාත්‍යාංශ ස්ථාවර තාක්ෂණික කමිටුවෙහි (STC) අනුමැතිය ලැබීම ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් බිල්පත්වලට අදාළව සහතික කරන ලද වටිනාකමින් සියයට 10 ක් කාලපරිච්ඡේදයේ ආදායම ලෙස හඳුනාගෙන නොතිබුණි. එහෙත් සහතික කරන ලද නමුත් ආදායමට හඳුනා නොගන්නා ලද මෙම සියයට 10 ආදායම සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි.

ස්ථාවර තාක්ෂණික කමිටු අනුමැතිය ලැබී නොමැති ව්‍යාපෘති සඳහා සේවා ආදායම විසින් ගෙවීමට නිර්දේශ කරන සියයට 90 ප්‍රතිශතය කොන්ත්‍රාත් ආදායම ලෙස සලකනු ලැබේ. සහතික කරන ලද මුත් ආදායම ලෙස හඳුනා නොගන්නා සියයට 10 ප්‍රමාණය මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ගැලපීම් කරනු ලබන්නේ අදාළ ස්ථාවර තාක්ෂණික කමිටුව විසින් රේචයන් සඳහා අනුමැතිය ලබාදීමෙන් පසුව වේ.

නොපමාව ස්ථාවර තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු වාර්තා ලබාගෙන නිවැරදි ආදායම ගිණුම්ගත කල යුතු වන බව .

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 1987 වර්ෂයේ සිට 2017 වර්ෂය දක්වා වසර 30 ක් සඳහා බදු කුලී පදනම මත ලබාදී තිබූ කොල්ලුපිටියේ 22 වන පටුමගේ පිහිටි සසකාවා ශ්‍රී ලංකා ජපාන අනුස්මරණ ශාලාවේ බදු ගිවිසුම 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වී තිබූ නමුත් ගොඩනැගිල්ල ආපසු භාර දී නොතිබුණු අතර නැවත තක්සේරු කර දෙපාර්ශවය අතර ගිවිසුමකට එළඹීමටද 2023 මාර්තු 31 වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද, පැවති කොන්දේසි මත හෝ වාර්ෂික බදුකුලී අයකිරීමට 2017 වර්ෂයෙන් පසු කටයුතු කර නොතිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු කුලී ආදායම වශයෙන් රු.මිලියන 0.27 ක් පමණක් හඳුනාගෙන තිබූ අතර සංස්ථාව විසින් බදු කුලීකරු වෙත යවන ලද ලිපිය අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට ලැබිය යුතු බදු කුලී ආදායම රු. මිලියන</p>	<p>සමාලෝචිත වසර අවසන් වනවිට ශ්‍රී ලංකා ජපන් අනුස්මරණ ශාලාවේ නව තක්සේරු වටිනාකමට බදු ගිවිසුමකට ඇතුළත්වී නොතිබුණු අතර අදාළ හිඟ මුදල් 2023 වසරේදී පියවා ඇති අතර එය පදනම් කරගෙන අවශ්‍ය ගැලපීලි 2022 වසරේදී සිදු කරන ලදී.</p>	<p>නියමිත බදු කුලී ආදායම නිවැරදිව තක්සේරු කර උපවිත පදනමට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතු බව.</p>

5.93 කින් උන ගණනය වී තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) නිදහස් රඳවා ගැනීමේ පදනම මත (Free Hold Basis) රජය විසින් සංස්ථාවට ලබාදී තිබූ මුතුරාජවෙල පිහිටි අක්කර 02 ක පමණ වූ ඉඩම 2019 ඔක්තෝබර් 29 දිනැති අංක අමප/19/2832/16/11 අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය පරිදි 2019 වර්ෂයේදී විකුණා තිබුණි. එම අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය මගින් ඉඩමේ විකුණුම් වටිනාකමින් ඒ සඳහා දැරූ සංවර්ධනය කිරීමේ වියදම් අයකර ගෙන ඉතිරි මුදල රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කරන ලෙසට සංස්ථාවට දන්වා තිබුණි. ඒ අනුව 2019 දෙසැම්බර් 17 දින ඉඩම විකුණා රු. මිලියන 272.62 ක් ලබාගෙන තිබූ නමුත් දැරූ සංවර්ධන වියදම වූ රු. මිලියන 21.02 ක් අඩුකර ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කළ යුතු රු. මිලියන 251.60 ක් 2023 පෙබරවාරි දක්වාම ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැරකර නොතිබුණි. තවද එම වගකීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනාගෙන නොතිබුණු අතර මේ පිළිබඳව හෙළිදරව් කිරීමක් හෝ කර නොතිබුණි.

මෙම ඉඩම සංවර්ධනය සඳහා මුහුදු වැලි පොම්ප කිරීමට විශාල පිරිවැයක් සංස්ථාව විසින් දරා ඇත. ඒ අනුව අක්. 02 රුඩ් 03 පර්. 34.51ක් වන මෙම ඉඩම් කොටසට අදාළව ගෙවිය යුතු නොදියුණු වටිනාකම 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා නොදියුණු වටිනාකම් ඇතුළත් කර පිළියෙල කරන ලද ලේඛනයට ඇතුළත් කර ඇති අතර එකී මුදල පියවීම් කරන ආකාරය පිළිබඳව විමසා ඇත.

අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුව ඉතිරි මුදල රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට හෝ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත ගෙවිය යුතු බව

(ඇ) නියැදි විගණන පරීක්ෂාවකට අනුව උපවිත පදනම මත කුලී ආදායම ගිණුම්ගත කිරීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව අවස්ථා 07 කදී කුලී ආදායම රු. මිලියන 1.31 ක් අඩුවෙන් හා අවස්ථා 10 කදී රු. මිලියන 4.74 ක් වැඩියෙන් ගිණුම් ගත කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ කුලී ආදායම රු.මිලියන 3.43 කින් අධිගණනය වී තිබුණි.

මෙම අධිගණනයන් හා උනතාවයන් ප්‍රවර්තන වසරේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

උපවිත පදනමට අනුකූලව ආදායම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනා ගත යුතු බව.

(ඈ) සි/ස එල්ආර්ඩීසී සේවා පෞද්ගලික සමාගම වෙත බදුපදනම මත ලබාදී තිබූ සංස්ථාවට අයත් කිරීමණ්ඩල මාවත පිහිටි ගොඩනැගිල්ල සඳහා 2022 පෙබරවාරි 25 දිනැති රජයේ ප්‍රධාන තක්සේරුකරුගේ වාර්තාව පදනම් කරගෙන මාසික බදු කුලී වටිනාකම රු.මිලියන 0.25 ක් වශයෙන් තීරණය කර තිබූ අතර ඒ අනුව 2019 ජනවාරි 01 දින සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි කුලී අයකර ගැනීමට තීරණය කර තිබුණි. ඒ අනුව වාර්ෂික බදු කුලී ආදායම රු.

විගණන නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. 2021 වසරේ ආදායම් ගිණුම් ගත කිරීම් අවසන් වූ පසුව නව මිල ගණන් පිළිබඳව අදාළ ලේඛන ගිණුම් අංශයට ලැබී තිබීම හේතුවෙන් 2021 වසරේ ගිණුම් ප්‍රකාශනවල අදාළ ගැළපීම් සිදු කිරීමට නොහැකි විය. එසේ වුවද හිම මුදල 2022 වසරේදී ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

ගිණුම් වර්ෂයට අදාළ ආදායම් හා වියදම් නිෂ්චිතව හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු බව.

මිලියන 3 ක් වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු කුලී ආදායම වශයෙන් රු.මිලියන 0.24 ක් පමණක් හඳුනා ගැනීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ බදු කුලී ආදායම රු. මිලියන 2.76 කින් ද 2019 හා 2020 වර්ෂවල බදුකුලී ආදායම් හඳුනාගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමුච්චිත ලාභය රු. මිලියන 5.52 කින්ද ඌණ ගණනය වී තිබුණි.

(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ නොවන දැන්වීම් පුවරු ආදායම් රු.මිලියන 2.24 ක් ආදායමට හඳුනා ගැනීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.

විගණන නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ.

වර්ෂයට අදාළ ආදායම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතු බව.

(ඊ) සංස්ථාව විසින් බේරේ වැවේ රොන් මඩ ඉවත් කිරීම සඳහා 2019 වර්ෂයේදී මිලදී ගෙන තිබූ රු.මිලියන 398.25 ක් වූ යන්ත්‍ර 3 ක වටිනාකම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිටත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

2022 වර්ෂයේදී යන්ත්‍රවල වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වීමට කටයුතු කර ඇත.

සියලු වත්කම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතු බව.

(උ) සංස්ථාව විසින් රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමකින් තොරව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ මත පමණක් එකතුව රු. මිලියන 81.50 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී බොල් ණය ලෙස ලාභයට එරෙහිව කපාහැර තිබුණි. 2022 මාර්තු 18 දිනැති අංක MRW 5461 දරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය මත නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සාලමුල්ල නිවාස ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් වැය කරන ලද රු. මිලියන 34.13 ක්ද 2021 ඔක්තෝබර් 15 දිනැති MRW 5404 දරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය මත ඩී.ඒ.රාජපක්ෂ අනුස්මරණ මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු මුදලින් රු. මිලියන 47.37 ක්ද ලෙස මෙම බොල් ණය සමන්විත වී තිබුණි. තවද මෙම බොල් ණය හඳුනාගැනීමට පෙර මෙම ණය ඇතිවීමට හේතුවූ කරුණු, වගකිව යුතු නිලධාරීන් නිශ්චය කිරීමට විධිමත් පරීක්ෂාවන් කළ බවට හෝ ඉදිරියේදී මේ පාඩු පිළිබඳ පරීක්ෂාවන් සිදුකල යුතු බවට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සැලකිල්ලට ගත් බවට තොරතුරු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය

සාලමුල්ල නිවාස ව්‍යාපෘතිය ඉදිකිරීමට අදාළව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් ලැබිය යුතු ලෙස ගිණුම් ගත කර තිබූ මුදලින් රුපියල් මිලියන 34.13 මුදලක්ද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව බොල් ණය ලෙස කපා හරින ලදී.

ඩී.ඒ.රාජපක්ෂ අනුස්මරණ මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීම සම්බන්ධයෙන් පැවති නඩු විභාගයකදී සංස්ථාවට තවදුරටත් අයවීමට මුදලක් නොමැති බව තීරණය වූයෙන්, ඉදිරිපත් කරන ලද බිල්පතේ ඉතිරි ප්‍රමාණය වන රුපියල් මිලියන 47.37ක මුදල අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතියෙන් අනතුරුව පොත් වලින් ලියා හරින ලදී.

සංස්ථාවට සිදු වූ පාඩු සම්බන්ධව මු.රෙ. 104 අනුව පරීක්ෂණ කර එයට වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ගෙන් පාඩු අය කර ගත යුතු වේ.

මගින් හෝ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකාව මගින් හෙළිදරව් නොවුණි. මේ අනුව සංස්ථාව විසින් මෙම පාඩු පිළිබඳ කටයුතු කිරීමේදී විධිමත් ආකාරයෙන් කටයුතුකර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

- (ඌ) සංස්ථාව විසින් SAP මෘදුකාංගය භාවිතා කිරීම 2019 වර්ෂයේ සිට ආරම්භ කර තිබුණද එම මෘදුකාංගය මිලදී ගැනීමේ වියදම වූ රු. මිලියන 12.4 ක් 2021 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාම කෙරීගෙන යන වැඩ යටතේ දක්වා තිබූ අතර, අස්පාභ්‍ය වත්කම් ලෙස ප්‍රාග්ධනික කර ඊට අදාළ ලියා හැරීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද, මෘදුකාංගය ස්ථාපනය සඳහා කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානය කිරීමේ ලිපිය නිකුත් කර වසර 5 ½ කට ආසන්න කාලයක් ගතවී තිබූ නමුත් විධිමත් කොන්දේසි සහිත ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබුණු අතර කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානය කිරීමේ ලිපියට අනුව මූලික කොන්ත්‍රාත් වටිනාකම රු. මිලියන 4.6 ක් වුවද තත්‍ය වියදම රු මිලියන 12.4 ක් දක්වා වැඩිවී ඇති බවද නිරීක්ෂණය විය.
- 2022 වසරේදී මෙය අස්පාභ්‍ය වත්කමක් ලෙස ප්‍රාග්ධනික කිරීමට කටයුතු කර ඇත.
- සංස්ථාවේ ගිණුම්කරණ මෘදුකාංගය සම්බන්ධයෙන් පවතින ගැටළු කඩිනමින් විසඳා ගතයුතු බව.

1.5.4 අධිකාරි බලය නොලත් ගනුදෙනු

අධිකාරි බලය නොලත් ගනුදෙනු පිළිබඳ විස්තරය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් නොවූ අතුරුගිරිය කොතලාවල අධිවේගී මාර්ග අන්තර් හුවමාරුව ආශ්‍රිතව රේඛීය උද්‍යානයක් ඉදිකිරීම සහ ජලාපවහන වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය සෞභාග්‍යයේ දැක්ම වැඩ පිළිවෙළ යටතේ එවකට සිටි ජනාධිපතිතුමාගේ වාචික උපදෙස් මත ක්‍රියාත්මක කර තිබූ අතර ආරම්භ කිරීම සඳහා රේඛීය අමාත්‍යාංශයෙන් ප්‍රතිපාදන සලසා ගැනීමක් සිදු කර නොතිබුණි. එමෙන්ම භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන අනුමත කර ගැනීම සඳහා සංස්ථාව ඉදිරිපත් කරන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශය සඳහා වූ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයේ සඳහන් පරිදි ජාතික ක්‍රම සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ අනුව ව්‍යාපෘති යෝජනාව සඳහා පුළුල්</p>	<p>මෙම යෝජිත ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු මේ වනවිට කි.මී 1.5 ක දිගින් යුත් කොටසට අදාළ කාර්යයන් සම්පූර්ණයෙන්ම අවසන් කර ඇති අතර ඉදිරි නඩත්තු කටයුතු පවත්වා ගෙන යාම වෙනුවෙන් වැයකළ යුතු පිරිවැය සංස්ථාවට දැරිය නොහැකි බැවින්, ඒ සඳහා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ එකඟතාවය මත කඩුවෙල මහා නගර සභාව වෙත භාර දීමේ වැඩපිළිවෙලක් සකස් කිරීම මේ වනවිට සිදු වෙමින් පවතී.</p>	<p>වාර්ෂික අයවැය ඇස්තමේන්තුව මඟින් ප්‍රතිපාදන වෙන්කර නොමැති හා නිසි පරිදි පුරව අනුමැතියක් ලබාගැනීමකින් තොරව ව්‍යාපෘති ආරම්භ නොකල යුතු බව.</p>

ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවද ව්‍යාපෘතිය 2020 දෙසැම්බර් 15 දින ආරම්භ කර තිබුණු අතර 2022 සැප්තැම්බර් වන විට සංස්ථාවේ අරමුදල්වලින් රු. මිලියන 213.95 ක් මේ සඳහා වැය කර තිබුණි. ඉන් කිසිදු මුදලක් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපූරණය කර ගැනීමට සංස්ථාව අපොහොසත් වී තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සිදු කර තිබූ වැඩවල වටිනාකම රු. මිලියන 129.33 ක් කෙරිගෙන යන වැඩ ලෙස දක්වා තිබුණි.

එසේම ඉදි කරන ලද උද්‍යානය නඩත්තු කර පවත්වාගෙන යාම කඩුවෙල මහ නගර සභාවට පැවරීමට සංස්ථාව අපොහොසත් වීම හේතුවෙන් මාසිකව රු.මිලියනයක් පමණ නඩත්තුව සඳහා වැය කිරීමටද සංස්ථාවට සිදුවී තිබුණි. ඇවිදීමේ මංතීරුව හා ඒ අවට ජල ගැලීම් වලින් ගංවතුර තත්ත්වයන්ටද ලක්වී තිබූ අතර එම ස්ථානයේ ඉදිකර තිබූ වැසිකිලි පද්ධතිය සඳහා නිසි ජල සැපයුමක් නොමැති වීම හේතුවෙන් එම වැසිකිලි පද්ධතිය වසා දමා තිබුණි.

(ආ) රු.මිලියන 800 ක භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත රොන් මඩ ඉවත් කර බේරේ වැව පිරිසිදු කිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘතියෙහි වැඩ 2019 වර්ෂයේදී ආරම්භ කර 2019 වර්ෂයේදීම අවසන් කළ යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් ලබා තිබූ ප්‍රගතිය සියයට 21ක් වැනි පහල මට්ටමක පැවතුණි. මෙම ව්‍යාපෘතියට අවශ්‍ය යන්ත්‍ර උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය සඳහා භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 283.50 ලබා දීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලය අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. එසේ වුවද එම සීමාව ඉක්මවා නැවත අමාත්‍ය මණ්ඩලය අනුමැතිය ලබා ගැනීමකින් තොරව 2019 අගෝස්තු මාසයේදී එකතුව රු. මිලියන 403.99 ක් වටිනා යන්ත්‍ර 3 ක් මිලදී ගෙන තිබුණි. මෙයින් රු. මිලියන 244.7 ක් හා රු.මිලියන 75.99 ක් වැය කර මිලදී ගෙන තිබූ යන්ත්‍ර දෙක 2023 මාර්තු 31 වන විටත් නිෂ්කාර්යව පැවතුණි. ණය පදනම මත ලබාගෙන තිබූ එම යන්ත්‍ර සඳහා වාරික වශයෙන් රු.මිලියන 169.61 ක් 2021 වර්ෂය අවසාන වන විට සංස්ථාව විසින්

(වැට් රහිත) යන්ත්‍ර 03 මිලදී ගැනීමට අදාළ අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමත වටිනාකම රු. මිලියන 282 ක් වුවද එය ඉක්මවා රු. මිලියන 403.9 කට යන්ත්‍ර මිලදී ගෙන ඇත. මෙම යන්ත්‍ර මිලදී ගැනීම් සම්බන්ධයෙන් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පරීක්ෂණ පැවැත්වෙන අතර, අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග සිදුකරමින් පවතියි. මෙම යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීම සඳහා ප්‍රතිපාදන ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ අරමුදලින් ගෙවා අදාළ යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමට අදාළ අනුමැතිය අපේක්ෂා කරමින් සකස් කරන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයක් මේ වනවිට රේඛීය අමාත්‍යාංශය වෙත යොමුකර

භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත ආරම්භකරන ලද ව්‍යාපෘති සැලසුම් කල ආකාරයට නිසි කළමනාකාරිත්වයකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අතර නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග අවසන් වූ පසු වැරදිකාර පාර්ශවයන් සම්බන්ධයෙන් විනය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු බව.

ගෙවා තිබුණි. අමාත්‍ය මණ්ඩලය අනුමත කිරීමේදී සීමාව ඉක්මවා මිලදී ගැනීම් සිදුකිරීම සම්බන්ධයෙන් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පරීක්ෂණයක් සිදුකරමින් පවතුණි. තවද, මෙයින් එක් යන්ත්‍රයක් වූ භූ ජලවර යන්ත්‍රය සඳහා සංස්ථා මුදලින් රු.මිලියන 82.46 ක් හා සැපයුම්කරු සමඟ ඇතිකර ගෙන තිබූ සමථ කොන්දේසි අනුව ගෙවීම් ප්‍රමාද කිරීම සඳහා පොළීය වශයෙන් රු. මිලියන 11.73 ක්ද ගෙවීමට සිදුවී තිබුණි.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ණයගැති හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂය තුළ ඇතුළත් රු. මිලියන 1,559.82 ක වෙළඳ ණයගැති ශේෂ වටිනාකමින් වර්ෂ 2 න් 5 න් අතර කාලයක සිට අයවීමට පැවති ශේෂය රු. මිලියන 695.63 ක් වූ අතර වර්ෂ 05 ඉක්මවූ ණයගැති ශේෂය රු. මිලියන 128.87 ක් විය. එමෙන්ම සංස්ථාව විසින් විගණනය සඳහා කැඳවන ලද ණයගැති ශේෂ සනාථනයන්ගේ වටිනාකම රු. මිලියන 1,134.86 ක් වූ අතර ඉන් කිසිදු ණය ගැති ශේෂ සනාථනයක් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ණය ගැති ශේෂ සනාථයන් සඳහා ලිපි යවන ලද සියල්ලම ණය ගැතියන් රාජ්‍ය ආයතන වන අතර පෙර වර්ෂ වල මෙන්ම මෙම වර්ෂයේදීද ශේෂ සනාථයන් නොලැබුණි.</p>	<p>සංස්ථාවට ලැබිය යුතු මුදල් අදාළ ආයතන සමඟ සාකච්ඡා කර කඩිනමින් අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතු අතර ණයගැති ශේෂ සනාථ කරගත යුතු බව.</p>
<p>(ආ) එසේම එම වෙළඳ ණයගැති ශේෂය තුළ ඇතුළත් සේවාදායක ව්‍යාපෘති වලින් සංස්ථාවට ලැබිය යුතු මුළු මුදල රු. මිලියන 956.46 ක් වූ අතර එයින් රු. මිලියන 40.92ක් වර්ෂ 4 න් 5 න් අතර කාලයක සිට රු. මිලියන 128.09 ක් වර්ෂ 5 කට වැඩි කාලයක සිට පැවතුණි. එම ණය මුදල් කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරන බව සංස්ථාව විසින් ඉකුත් වර්ෂයේ විගණකාධිපති වාර්තාව සඳහා අදහස් දක්වා තිබුණ ද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් එම වටිනාකම් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>රජයේ භාණ්ඩාගාරයෙන් රාජ්‍ය ආයතන සඳහා අරමුදල් නිදහස් කිරීම සීමා කර තිබීම නිසා එම ආයතන වලින් සංස්ථාව වෙත ලැබිය යුතු මුදල් ලැබීමේ සැලකිය යුතු ප්‍රමාදයක් ඇතිවිය.</p>	<p>සංස්ථාවට අයවිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු බව.</p>

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ශේෂය තුළ ඇතුළත් කොන්ත්‍රාත් ණයහිමි ශේෂය තුළ පැවති රු.මිලියන 826.68 ක වටිනාකමින් වර්ෂ 2 න් 5න් අතර කාලයක සිට නිරවුල් කර නොමැති ණය හිමි ශේෂය රු.මිලියන 201.10 ක් වූ අතර වර්ෂ 5 ට වඩා වැඩි කාලයක සිට නිරවුල් කර නොමැති ශේෂය රු. මිලියන 24.76 ක් විය.</p>	<p>නිරවුල් කර නොමැති ණය හිමි ශේෂයන්ගෙන් රුපියල් මිලියන 120 ක් අදාළ වන්නේ Rhode Neilson A/S ආයතනයට ගෙවිය යුතු යුරෝ 575 000 ක මුදලවේ. මෙම මුදල පියවා නොමැත්තේ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝගයකට අනුව වන අතර අනෙකුත් දිගුකාලීන නොගෙවා ඇති ශේෂ අදාළ වන්නේ කොන්ත්‍රාත් ණය හිමියන්ගෙන් රඳවා ගන්නා ලද රැඳවුම් මුදල් සඳහා වන අතර, එම මුදල් නිරවුල් කරනු ලබන්නේ කොන්ත්‍රාත් ණය හිමියන් විසින් ඉල්ලීමක් කළ පසු සහ කරන ලද වැඩ දෝශ රහිත බව අදාළ ඉංජිනේරු මහතා විසින් සහතික කළ පසුවය.</p>	<p>නිරවුල් නොකළ ශේෂයන් කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු බව.</p>

1.7 සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් හා සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු හෙළිදරව් නොකිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සංස්ථාවේ පරිපාලිත සමාගමක් වන ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගමෙන් සංස්ථාවට ලැබිය යුතු ලෙස රු.මිලියන 268.89 ක් දක්වා තිබුණද සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එය රු. මිලියන 328.89 ක් ලෙස දක්වා තිබීමෙන් ඒ අතර රු.මිලියන 60ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. එමෙන්ම එම සමාගම වෙත ගෙවිය යුතු ලෙස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු. මිලියන 83.56 ක් දක්වා තිබුණද එම සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු ලෙස රු.මිලියන 93.40 ක් දක්වා තිබූ බැවින් ඒ අතර රු.මිලියන 9.84 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. එසේවුවද මෙම වෙනස්කම් සඳහා හේතු වූ කරුණු සංස්ථාව විසින් හඳුනාගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>සංස්ථාවේ ගිණුම් හා රෙටෙකෝ සමාගමේ ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී ආයතන දෙක අතර අන්තර් ගිණුම් වල වෙනස වන්නේ රු.303,885 ක් පමණි.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශ සකස් කර අවසන් කිරීමට පෙර ආයතන දෙක අතර ජංගම ගිණුම සසඳා වෙනස්කම් සඳහා හේතු අනාවරණය කර ගත යුතු බව.</p>

(ආ) ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගම වාණිජ ව්‍යාපාරයක් ලෙස මුහුදු වැලි අසුරුම් කර විකිණීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කළ යුතු බවට ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් 2018 ඔක්තෝබර් 4 දින තීරණය කර තිබුණු අතර ඒ සඳහා වූ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට සංස්ථාව විසින් රු. මිලියන 200 ක ණය මුදලක් සමාගම වෙත 2019 මැයි 07 දින ලබාදී තිබුණි. අදාළ ඉදිකිරීම සිදු කිරීම සඳහා සංස්ථාව සතු ඉඩමක් දෙපාර්ශවය අතර බදු ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීමකින් තොරව සමාගම වෙත ලබාදී තිබුණි. කෙසේ වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට ව්‍යාපෘතිය අවසන් කිරීමට විධිමත් පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයකින් තොරව සංස්ථාව විසින් තීරණය කර තිබූ අතර ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගම විසින් රු.මිලියන 331.02 ක් වැයකර ඉදිකර තිබූ ගොඩනැගිල්ල රජයේ තක්සේරුව මත රු.මිලියන 326.30 කට සංස්ථාව වෙත පවරාගෙන එය රාජ්‍ය සමාගමක් වන ලිට්ටෝ ගැස් ටර්මිනල් ලංකා (පුද්) සමාගමට ලබා දී තිබුණි.

සංස්ථාව විසින් සමාගමට ලබාදුන් ණය මුදල සඳහා සියයට 12 ක වාර්ෂික පොළී අනුපාතයක් යටතේ මාසිකව රු.මිලියන 1.67 ක් බැගින් වර්ෂ 10 කින් ණය ආපසු ගෙවීමේ පදනම මත සමාගම සමඟ ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණු අතර ව්‍යාපාරය අතරමඟ නවතා දැමීම හේතුවෙන් ණය හා පොළිය ගෙවීමට සමාගම අපොහොසත්ව තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමාගම විසින් තවදුරටත් ගෙවිය යුතු ණය මුදල රු. මිලියන 141.2 ක් සහ ගෙවිය යුතු පොළිය රු.මිලියන 49.46 ක් වූයෙන් සංස්ථාවට ලැබිය යුතු මුළු වටිනාකම රු. මිලියන 190.70 ක් විය. තවද, පරිපාලිත සමාගමේ ගිණුම් අනුව ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සමාගම විසින් වැයකර තිබූ මුදල රු.මිලියන 382.50 ක් වී තිබුණි. සංස්ථාව විසින් වරින් වර ගෙන තිබූ අවිධිමත් තීරණ හේතුවෙන් සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතුවලට අයහපත්

මෙම ව්‍යාපෘතිය අසාර්ථක වූ බැවින් REDECO සමාගම විසින් ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඉදිකරන ලද ගොඩනැගිල්ල සංස්ථාවේ සහ REDECO සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල වල එකඟතාවය පරිදි 2021 වසරේදී සංස්ථාවට පවරා ගන්නා ලදී. එසේ පවරා ගැනීමේදී අදාළ ගොඩනැගිල්ලේ රජයේ තක්සේරු කරුගේ වටිනාකම වන රු.මිලියන 326 ක වටිනාකම සමාගම විසින් සංස්ථාව වෙත ගෙවීමට ඇති රුපියල් මිලියන 49.46 ක් වූ උපවිත පොළිය සහ ණය මුදලින් රුපියල් මිලියන 58.8 ක්, පැවරුම් වටිනාකමට හිළවී කරන ලදී. ඒ අනුව තවදුරටත් ණය මුදලින් රුපියල් මිලියන 141.2 ක් අයවීමට ඇති අතර, සමාගමේ මූල්‍ය ශක්‍යතාවය අනුව එම මුදල් ද අයකර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමට පෙර නිසි ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදුකළ යුතු බව.

බලපෑමක් හා මූල්‍යමය අවාසිදායක තත්වයක් සිදුව තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

1.8 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය මු.රෙ 757 (2)	වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තා ලැබීමෙන් පසු විෂමතා, උණනා සහ නැතිවීම් කිසිවක් වෙනොත් ගණන් දීමේ නිලධාරියා විසින් ඒ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කළ යුතු වුවද 2023 ජනවාරි වන විටත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ තොග සත්‍යාපනයේදී ඇති වී තිබූ රු.මිලියන 4.32 ක උණතා සහ රු.මිලියන 1.26 ක අතිරික්තතා සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.	වාර්ෂික තොග සමීක්ෂණයේදී හෙලිදරවු කරගන්නා ලද අතිරික්තයන් හා උණතාවයන් සම්බන්ධයෙන් අදාළ පාර්ශවයන්ගෙන් හේතු විමසා ඒ සඳහා හේතු ඉදිරිපත් කර ඇති අතර එම හේතු විශ්ලේෂණය කර ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.	මුදල් රෙගුලාසි අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 2019 දෙසැම්බර් 17 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛ අංක 08/2019	2020 වසරේ සිට භාණ්ඩ, වැඩ, උපදේශන සේවා හෝ උපදේශන නොවන සේවා ප්‍රසම්පාදනය කිරීමට සැලසුම් කර ඇති සියළුම රාජ්‍ය ආයතන 2020 ජනවාරි 31 දිනට පෙර ප්‍රසම්පාදන ආයතනයක් (PE) ලෙස ජාතික e-GP පද්ධතිය සමඟ ලියාපදිංචි කළ යුතු වුවත් 2023 පෙබරවාරි 07 දින වන විටත් ඒ අනුව සම්බන්ධතා නිලධාරීන් ලියාපදිංචි කිරීම (Registration of Liaison Officers – LOS), විකුණුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම (Registration of Venders) , වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම ප්‍රකාශයට පත් කිරීම , ප්‍රසම්පාදන දැන්වීම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සහ වෙළඳ පල මිල සැඟවුම් ක්‍රමය සඳහා (Shopping Method) ඉලෙක්ට්‍රොනික් ප්‍රසම්පාදන	2020 ජූලි 15 වෙනි දින සිට සංස්ථාව ප්‍රසම්පාදන ආයතනයක් (PE) ලෙස ජාතික e-GP පද්ධතිය තුළ ලියාපදිංචි කොට ඇති අතර සංස්ථා සම්බන්ධීකරණ නිලධාරියා ලෙස නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (සැපයුම් හා ගබඩා) ලියාපදිංචි කොට ඇත. ඉදිරියේදී ප්‍රමාණවත් පුහුණු වැඩසටහන් හා සාකච්ඡා මගින් සංස්ථා ප්‍රසම්පාදන කටයුතු e-GP පද්ධතිය මගින් ඉටු කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	චක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව e-GP පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කළයුතුය.

පද්ධතිය භාවිතා කිරීමට සංස්ථාව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) 1994 ජුනි 14 දිනැති අංක වකුලේඛ විධිවිධාන අනුව සංස්ථා කාර්යය වකුලේඛ උපදෙස් පිටී 1/54/1 දරන රාජ්‍ය භාණ්ඩාගාරය විසින් අනුමත මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් අනුව ක්‍රියාකල ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු කරන ලද ප්‍රථිලාභ පමණක් විසින් තීරුබදු රහිත යුතුය. වකුලේඛයේ 02 වගන්තිය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත බලපත්‍ර යටතේ මෝටර් සේවකයින්ට ලබාදීමට හැකිවේ. රථ ආනයනය කිරීම එසේවුවද භාණ්ඩාගාරයේ සඳහා ලංකා බැංකුවෙන් අනුමැතිය ලබාගැනීමකින් ලබාගනු ලබන ණය තොරව සංස්ථාවේ නිලධාරීන් 12 මුදලේ පොළියෙන් 2/3 දෙනෙකු විසින් මෝටර් රථ ප්‍රමාණයක් අධ්‍යක්ෂ ලබා ගැනීම සඳහා බැංකුවලින් මණ්ඩල අනුමැතිය මත ලබා ගෙන තිබූ ණය මුදල්වල සංස්ථාව මගින් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාල ප්‍රතිපූර්ණය කිරීමට පොළියෙන්, 2/3 ක කොටසක් කටයුතු කර ඇත. එනම් රු.608,929 ක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත ගෙවා තිබුණි.

(ඈ) 2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක පිටීඩී/12

4.2.6 වගන්තිය සංස්ථාවේ කාර්තුමය ප්‍රගති ඔබගේ නිරීක්ෂණය වකුලේඛ උපදෙස් වාර්තා අදාළ කාර්තුව අවසන් වී සමඟ එකඟ වෙමි. අනුව ක්‍රියාකල දින 30 ක් ඇතුළත රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවට හා රේඛීය අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කල යුතු වුවත් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ සංස්ථාවේ බදුපෙර ලාභය රු.මිලියන 1,263 ක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පෙර ලාභය රු.මිලියන 2,500.79 ක් විය. ඒ අනුව බදුපෙර ලාභයෙහි රු.මිලියන 1,237.79 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ සේවා දායක ව්‍යාපෘති හා වැලි විකිණීමෙන් ලද ආදායම රු.මිලියන 2,332.16කින් වැඩිවී ඇතත් පූර්ව වර්ෂයේදී ඉඩම් විකිණීමෙන් රු.මිලියන 2,506.4ක ආදායමක් උපයා තිබූ නමුත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ එම ආදායම් නොතිබීම හා අනෙකුත් ව්‍යාපෘති 6 කින් ලද ආදායම රු. මිලියන 345.49 කින් අඩුවීම හා විකුණුම් පිරිවැය පෙර වසරට වඩා රු. මිලියන 990.19කින් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත් තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵල ඇගයීමේදී පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

වර්ෂය	2021	2020
	රු. මිලියන	රු. මිලියන
පිරිවැටුම	4,441	4,926
රජයේ ආයතන හා වෙනත්	<u>2,352</u>	<u>2,379</u>
	6,793	7,305
සෘජු වියදම්	<u>4,131</u>	<u>3,141</u>
දළ ලාභය	2,662	4,164
බදු පෙර ලාභය / (අලාභය)	1,263	2,501

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු පෙර ලාභය අඩු වී තිබූ අතර එයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වී තිබුණේ පරිපාලන වියදම් සියයට 13.58 කින් වැඩි වීමය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සංස්ථාවේ සමස්ත ආදායමෙන් සියයට 35 ක් භාණ්ඩාගාර ප්‍රදාන වූ අතර සියයට 35 ක් මුහුදු වැලි විකිණීමෙන්ද, සියයට 25 ක් බාහිර සේවාදායක ව්‍යාපෘති මහින්ද ලබා ගෙන තිබුණි.
- (ඇ) ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ සෘජු වියදම් රු. මිලියන 3,141 සිට සිට රු. මිලියන 4,131 දක්වා සියයට 31.5 කින් ඉහල ගොස් තිබුණි. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් සේවාදායක ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් දැරූ වියදම් හා මුහුදු වැලි විකිණීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා දරන ලද පිරිවැය ඉහළ යාම හේතු වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය සියයට 34 සිට සියයට 15 ක් දක්වා අඩු වී තිබුණු අතර ඉඩම් විකිණීමෙන් කිසිදු ආදායමක් නොලැබීම හා සමාලෝචිත වර්ෂයේ විකුණුම් පිරිවැය ඉහලයාම මෙම තත්ත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

පෙර වර්ෂයේ 2.24 : 1 ක් ව පැවති ජංගම අනුපාතය සමාලෝචිත වර්ෂයේ 2.28 :1 ක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි. එසේම පෙර වර්ෂයේ 1.82:1 ක්ව පැවති ක්ෂණික අනුපාතය 1.85:1 ලෙස වර්ධනය වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 හඳුනාගත් පාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සංස්ථාව විසින් Waste 2 Wealth (Pvt) Ltd නමින් නව පරිපාලිත සමාගමක් ආරම්භ කිරීමට 2019 නොවැම්බර් 04 දින රු.මිලියන 5 ක මූලික ආයෝජනයක් සිදු කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජුනි 01 දින එම සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු අත්හිටුවා තිබූ නමුත් ඒ වනවිට සංස්ථාවට අයවිය යුතුව තිබූ රු.මිලියන 2.46 ක මුදල අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>ප්‍රතිපත්තිය තීරණ වල වෙනස් වීම මත, මෙම සමාගම ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාමේ අවශ්‍යතාවයක් නොවූ බැවින්, එම අවස්ථාව වන විට Waste 2 Wealth (Pvt) Ltd සමාගම සතුව පැවති මුදල සංස්ථාව වෙත අයකර ගන්නා ලදී. ඉතිරි මුදල සමාගම විසින් වියදම් කර තිබූ බැවින් ආපසු අයකර ගැනීමට නොහැක. එබැවින් රුපියල් මිලියන 2.46 ක පමණ මුදලක් අවශ්‍ය අනුමැතියන් ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව වියදමක් ලෙස ගිණුම් පොත්වලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>නව ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම ඒවායෙහි අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කළ යුතු බව.</p>
<p>(ආ) හොරණ බස් නැවතුම්පල - දෙවන ව්‍යාපෘතිය අදියර ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියට අදාළව සංස්ථාවට 2015 පෙබරවාරි 17 දිනට අය විය යුතු රු.මිලියන 5.53ක වටිනාකම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් අයකර ගැනීමට සංස්ථාවට නොහැකිවී තිබුණු අතර ව්‍යාපෘතිය අතරමග නවතා දැමීම හේතුවෙන් රු. මිලියන 12.35 ක අලාභයක් සිදුව තිබුණු බව ව්‍යාපෘතිය නතර කිරීම පිළිබඳව සංස්ථාව විසින් සකස් කර තිබූ පිරිවැය පිළිබඳ සාරාංශ වාර්තාව අනුව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ව්‍යාපෘතිය තාවකාලිකව අත්හිටුවීම නිසා ඇතිවූ අලාභය වෙනුවෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත ඉදිරිපත් කල බිල්පත් එම ආයතනය විසින් සහතික නොකිරීම නිසා රු. මිලියන 12.35ක් වූ බිල්පත් අයකර ගැනීමට වටිනාකම අයකර ගැනීමට නොහැකි විය.</p>	<p>ඉදිරිපත්කල බිල්පත් නිරවුල් නොවීමට හේතු සොයාබලා කඩිනමින් එම මුදල් අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.</p>
<p>(ඇ) සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2020 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලද කිරීමණ්ඩල මාවත කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියෙන් 2020 හා 2021 වර්ෂවල සංස්ථාවට සිදු වූ පාඩුව පිළිවෙලින් රු. මිලියන 7.16 ක් හා 6.81 ක් ලෙස වූ අතර ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සංස්ථාව විසින් වාර්ෂිකව දරන ලද වියදම පිළිවෙලින් රු.මිලියන 7.73 ක් හා 10.75 ක් විය. 2020 වර්ෂයේ වැය කර තිබූ</p>	<p>ආරම්භයේදී භූමිය වගා කටයුතු සඳහා යෝග්‍ය පරිදි සකස් කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු ශ්‍රමිකයන් පිරිසක් සේවයේ යෙදවීමට සිදු වූ නිසා 2020 හා 2021 වර්ෂයන්හි සැලකිය යුතු පිරිවැයක් දැරීමට සිදු විය. මේ වන විට සේවක පිරිවැය අවම කරගනිමින් මෙම ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාම සඳහා කටයුතු</p>	<p>සංස්ථාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ව්‍යාපෘති පාඩු නොලබන ආකාරයට කළමනාකරණය කර ගත යුතු බව හා ව්‍යවස්ථාපිත අරමුණුවලට පටහැනි නොවන පරිදි නව ව්‍යාපෘති ආරම්භ කල</p>

මුදලින් රු.මිලියන 3.87 ක් හෙවත් කරමින් පවතී. සියයට 50.1 ක් ශ්‍රම පිරිවැය වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශ්‍රම පිරිවැය රු. මිලියන 10.71 ක් හෙවත් සියයට 99.63 ක් වී තිබුණි. මේ අනුව පිරිවැය කළමනාකරණය කර ගැනීම පිළිබඳ සමාලෝචනයක් සිදුකර මෙම ව්‍යාපෘතිය ලාභදායීව පවත්වාගෙන යාම සඳහා සංස්ථාව විසින් කටයුතු නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

යුතු බව.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 1981 වර්ෂයේ සිට 2005 වර්ෂය දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළ සංස්ථාව විසින් පවරා ගෙන තිබූ ඉඩම්වලට අදාළ වන්දි මුදල් ගෙවීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් එම ඉඩම් වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට ගෙවිය යුතු වන්දි මුදල රු. මිලියන 47.11 ක් ද ඊට අදාළව ගෙවිය යුතු පොළිය රු. මිලියන 112.63 ක් ද වී තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ පොළිය රු. මිලියන 3.34 ක් වී තිබුණි. මෙම ඉඩම් පවරා ගැනීමේ කටයුතු අවුරුදු 14 සිට අවුරුදු 39 දක්වා කාල පරාසයන් තුළ සිදුකරමින් පැවති අතර මෙම ප්‍රමාදය හේතුවෙන් අදාළ ඉඩම්වල අනවසර පදිංචිවීම් වැඩි වී තිබූ බවද අනාවරණය විය. එසේවුවද, ඉඩම් හිමිකම් නිරවුල් කර ගැනීම සඳහා සංස්ථාව විසින් අදාළ ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු, තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව සහ මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව වැනි ආයතන සම්බන්ධ කරගෙන සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී කිසිදු ඉඩම් සම්බන්ධීකරණ කමිටු රැස්වීමක් පවත්වා නොතිබුණු බවද අනාවරණය විය.</p>	<p>2020-2021 වර්ෂයන්හිදී රට තුළ ව්‍යාප්ත වී තිබූ Covid – 19 වසංගත තත්වය හේතුකොටගෙන රැස්වීම් සඳහා පිරිස් කැඳවීම තාවකාලිකව අත්හිටුවා තිබූ නමුත් 2023 මාර්තු 30 දින සිට සියලු පාර්ශවයන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් අදාළ රැස්වීම් කැඳවා ඇති අතර මාස තුනකට වරක් මෙම රැස්වීම් කැඳවීමට කටයුතු යොදා ඇත.</p>	<p>ඉඩම් වලට අදාළ වන්දි මුදල් කාලීනව නිරවුල් කර වන්දි පොළිය අවම කර ගත යුතු බව.</p>
<p>(ආ) සංස්ථාව සතු මුතුරාජවෙල පිහිටි අක්කර 22 රුඩ් 02 හා පර්චස් 37.14 ක් වූ බිම් කොටස හා වර්ග අඩි 55900 ක ගොඩනැගිල්ල රු.මිලියන</p>	<p>2021 ජූලි 02 දිනැති අවබෝධතා ගිවිසුම අත්සන් කිරීමෙන් අනතුරුව අදාළ ගොඩනැගිල්ල තාවකාලිකව ලිට්ටෝ සමාගම</p>	<p>විධිමත් බදු ගිවිසුමකට එළඹිය යුතු අතර අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය පරිදි බදු මුදල් කඩිනමින් අයකර</p>

2,195.79 ක බදු මුදලකට වසර 50 ක දිගු කාලීන බදු පදනම මත පෞද්ගලික සමාගමකට ලබා දීමට 2021 ජුනි 02 දින අවබෝධතා ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. ඒ සඳහා අත්තිකාරම් වශයෙන් රු.මිලියන 500 ක් ලබා ගෙන තිබූ නමුත්, ඉතිරි මුදල වූ රු.මිලියන 1,695.79 ක මුදල ලබා ගැනීමට හා විධිමත් බදු ගිවිසුමකට එළඹීමට 2023 මාර්තු 31 දින වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

වෙත භාර දී ඇත. එසේම අපගේ 2023 මාර්තු 09 දිනැති ලිපිය මඟින් අදාල අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය පරිදි ඉතිරි සම්පූර්ණ මුදල ගෙවා බදු ගිවිසුම අත්සන් කිරීමට කටයුතු කරන ලෙස දන්වා ඇත.

ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු බව.

(ඇ) සංස්ථාවේ තෙත් බිම් කළමනාකරන අංශය විසින් 2018 ජනවාරි 05 දින ඉදිකිරීම් ආරම්භ කරන ලද කෙරවලපිටිය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන උද්‍යානයේ කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ යෝජිත කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන කම්හලේ තෙවන ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් සඳහා පිළියෙල කර තිබූ ඇස්තමේන්තුව අනුව රු.මිලියන 75.80 වැය කර පයිලින් වැඩ පමණක් සිදුකර තිබුණි. ඉතිරි ඉදිකිරීම් 2022 දෙසැම්බර් වන විටත් සැලසුම් කළ අකාරයට සිදු කර නොතිබුණි.

මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් රාජ්‍ය වියදම් පාලනය කිරීම යන මැයෙන් නිකුත් කර තිබූ 2022 අප්‍රේල් 26 දිනැති 2022/03 දරණ චක්‍රලේඛනයට අනුගත වෙමින් දෙපාර්ශවයේ එකඟතාවය මත මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවේ කටයුතු නවතා දමන ලදී.

ව්‍යාපෘතියේ ජාතික වශයෙන් ඇති වැදගත්කම හා එහි අරමුණද, ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳව මනා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයක්ද සිදුකර ව්‍යාපෘතියක් නැවැත්වීම පිළිබඳ තීරණ ගත යුතු බව.

(ඈ) 1968 අංක 15 දරන ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථා පනතේ 2(ආ) 1 වගන්තිය අනුව දිවයින පුරා පළාත් මට්ටමින් පිහිටි පහත් වගුරු බිම්, නිසරු හෝ මඩ ඉඩම් හඳුනාගෙන අනවසර ඉඩම් ගොඩකිරීම් පාලනය කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීමට හැකිවන පරිදි ඒවා ගැසට් නිවේදන මඟින් ප්‍රසිද්ධ කිරීම සංස්ථාව කළ යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සංස්ථාව විසින් පළාත් 06 ක පමණක් එබඳු ඉඩම් හඳුනාගෙන ගැසට් නිවේදන නිකුත් කර තිබුණි. තවද මායිම් ගැසට් කර තිබුණු ඉඩම්වල සිදු කරන අනවසර ගොඩකිරීම් හා අනවසර පදිංචිවීම් වැළැක්වීමට සංස්ථාව අපොහොසත් වී තිබුණි. එමෙන්ම ඉහත පනතේ 8 (අ) වන වගන්තිය අනුව ගොඩකිරීමට හා

මේ වන විට පළාත් 7 ක් තුළ පිහිටි වගුරු, නිසරු, ගොභොරු ඉඩම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට අදාළ නිර්දේශයන් ලැබීමෙන් අනුතුරුව ඉඩම් අමාත්‍යාංශය වෙත යොමු කළ හැකි වේ. උතුරු පළාතට අදාළ සිතියම් හා උපලේඛන ලැබී ඇති අතර උපලේඛන පරිවර්තනය කිරීමේ කටයුතු සඳහා යොමු කර ඇති අතර නැගෙනහිර පළාත් ආණ්ඩුකාරතුමා මගින් දිස්ත්‍රික් ලේකම්/ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

විෂය ගත ඉඩම් හඳුනාගෙන ගැසට් මගින් ප්‍රසිද්ධ කළ යුතු අතර සංවර්ධනය කළ යුතු ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතුද කඩිනම් කළ යුතු බව.

යෝජිත ඔලියම්පල් පොම්පාගාරය ඉදිකිරීමෙන් තොරව අදාළ ඉඩම් සංවර්ධනය කලහොත් අවට ප්‍රදේශ ජල ගැලීම් තත්වයන්ට හාජනය විය

සංවර්ධනය කිරීමට පවරා ගනු ලබන ඉඩම්, සංස්ථාව විසින් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට, කර්මාන්ත වාණිජ්‍ය හා කෘෂිකාර්මික කටයුතු වෙනුවෙන් වැඩි දියුණු කළ යුතු වුවද, එලෙස 1995 වර්ෂයේදී සංවර්ධන කටයුතු සඳහා පවරාගත් මුතුරාජවෙල හා මුදුන් ඇල ප්‍රදේශවල ඉඩම් අක්කර 800 කින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වර්ෂ 25 ක පමණ කාලයක් ගතව තිබුණද ඉන් වැඩි දියුණු කළ ප්‍රමාණය අක්කර 400 ක් එනම්, සියයට 50 ක් පමණක් වී තිබුණි.

හැකි බව හඳුනාගෙන ඇති අතර එකී පොම්පාගාරය ඉදිකිරීමෙන් අනතුරුව මුදුන්ඇල පිහිටි ඉතිරි ඉඩම් කොටස් සංවර්ධනය කළ හැකි බවට දන්වා ඇත. මුතුරාජවෙල සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත බිම් ප්‍රමාණයෙන් කොටසක් මුහුදු වැලි එක්රැස්කර තැබීමට භාවිතා කරන අතර කොටසක් කසළ කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා භාවිතා කර ඇත. ඉතිරි ඉඩම් අක්කර 51 පමණ වන බිම් කොටස මුහුදු වැලි පොම්ප කිරීම මගින් පුරවා සංවර්ධනය කර ඇත.

(ඉ) 2010 ජූලි 14 දින නිකුත් කළ අංක 1662/17 දරණ ගැසට් නිවේදනය පරිදි සංස්ථාව විසින් බස්නාහිර පළාත තුළ පිහිටි ඇල මාර්ගවල රක්ෂිත ඉඩම් (Reservation) ආරක්ෂා කිරීමට පියවර ගත යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට උක්ත ගැසට් පත්‍රය නිකුත් කර වර්ෂ 10 ක් ගත වුවද එම රක්ෂිත ඉඩම් හඳුනාගැනීමට හෝ රක්ෂිත ඉඩම්වල පදිංචි අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කිරීමට සාධනීය පියවර ගෙන නොතිබුණි.

මෙම රෙගුලාසිය සම්බන්ධයෙන් සැලසුම් අනුමත කිරීමේ බලධාරියා වන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ඇතුලු සියලු පළාත් පාලන ආයතන දැනුවත් කර ඇත.

සංස්ථාවේ බලතල හා අරමුණු අනුව අනවසර ගොඩකිරීම් වැළැක්වීමට පියවර ගත යුතු බව.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) මුහුදු වැලි තොගවල යළි ඇනවුම් මට්ටම (Re-order Level) ගණනය කර කාලීනව මුහුදු වැලි රැස්කර තබා නොගැනීම හේතුවෙන් මුහුදු වැලි තොග හිඟ වීම නිසා 2011 වර්ෂයේදී සංස්ථාවට අවශ්‍ය මුහුදු වැලි ලබා ගැනීමට මුතුරාජවෙල ප්‍රදේශයේ ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය වෙත සංස්ථාව විසින් වැලි දමා ගොඩකර විකුණන ලද ඉඩමකින් රු. මිලියන 351.13 ක් වටිනාකමකින් යුතු මුහුදු වැලි කපා ඉවත් කර ගෙන තිබුණි. වර්ෂ 6 කටත් අධික කාලයක සිට මෙම ඉඩම නැවත පිරවීමට, සංස්ථාව කටයුතු කර නොතිබුණි. එසේ තිබියදී</p>	<p>2019 පළමු කාර්තුව තුළදී ඇතිවූ වැලි හිඟයට පිලියමක් ලෙස නිරීක්ෂණයේදී සඳහන් කර ඇති තුන්වන ඉඩමෙන් වැලි කැණීම සිදුකල අතර, අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේදී ඉවත් කරනු ලැබූ පස් යොදාගනිමින් එය නැවත පුරවන ලදී. ඒ අනුව මෙම ඉඩම යථාතත්වයට පත් කරමින් පවතී.</p>	<p>වැලි කැනීම් සිදුකළ ඉඩම් පාරිසරික හානි ඇති නොවන පරිදි කඩිනමින් පිරවීම සිදුකළ යුතු බව.</p>

2018 හා 2019 වර්ෂවලදී සංස්ථාව සතු වැලිදමා ගොඩකරන ලද ඉඩම්වලින් පිළිවෙලින් රු.මිලියන 183.68 ක් හා රු. මිලියන 23.19 ක් වටිනා වැලි තොග කපා ඉවත් කර ගෙන තිබුණි. මේ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට එම ඉඩම් නැවත පිරවීම සඳහා අවශ්‍ය වැලි වෙනුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු.මිලියන 557.99 ක් වෙන් කර තිබුණද මෙම එකදු ඉඩමක් හෝ නැවත යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමට සංස්ථාව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) බදු ගිවිසුම් පිළිබඳ නියැදි පරීක්ෂාවට අනුව වසර 01 සිට 12 දක්වා කාල පරාසයන් තුළ වලංගු බදු ගිවිසුම් අවසන් වූ සේවාදායකයන් 08 දෙනෙකු තවදුරටත් එම බදු දේපල භාවිතා කරමින් පැවතියද නව බදු ගිවිසුම්වලට එළඹීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් සංස්ථාව කටයුතු කර නොතිබුණි.

LRDC සේවා (පුද්ගලික) සමාගම වෙත අදාළ හිඟ බදු මුදල් ඇතුළු අනෙකුත් ගාස්තු ඉදිරියේදී නිරාකරණය කර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. අනෙකුත් බදු කරුවන්ගේ හිඟ බදු මුදල් නොගෙවීම සම්බන්ධව නීති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා අදාළ අංශ වෙත යොමුකර ඇත.

බදු ගිවිසුම් වලට එළඹීමට හා කඩිනමින් හිඟ බදු මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළයුතු බව.

(ඇ) කැළණිය, බියගම, වත්තල සහ පැලියගොඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ තුළ සිදුවන ජල ගැලීම් වලින් එම ප්‍රදේශවල පදිංචි 155,000 පමණ ජනතාවට සහ කර්මාන්තශාලාවලට සිදුවන ආරක්ෂක, පාරිසරික සහ සමාජීය හානි අවම කිරීමේ අරමුණින් ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.මිලියන 3,000 ක් වූ මුදුන් ඇළ සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන යටතේ 2016 වර්ෂයේදී ආරම්භ කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතිය 2021 වසර අවසාන වන විට නිම කිරීමට නියමිතව පැවතුණද එදිනට ව්‍යාපෘතියෙහි මූල්‍ය සහ භෞතික ජරගතිය පිළිවෙලින් සියයට 61 ක් හා 62 ක් පමණක් වී තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා ඉඩම් පවරා ගැනීම හේතුවෙන් නිවාස අහිමි වූවන්ට නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ඉදිකළ නිවාස 164 ක් ලබා ගැනීමට රු. මිලියන 600

2018 වර්ෂයේදී පොම්ප 02ක් සංස්ථාව විසින් මිලදී ගන්නා ලදී. එම පොම්ප සැපයුම් කරු විසින් යෝජනා කරනු ලබන නිර්මාණය අනුව පොම්පාගාරයේ සිවිල් ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කර යුතු බැවින් ජලපොම්පාගාරයේ ඉදි කිරීම් කටයුතු ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම පොම්ප මිලදී ගැනීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව අදාළ සැපයුම්කරු වෙත ප්‍රදානය කල යුතුව තිබුණි. මූලික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව මුල් අවස්ථාවේදී කටයුතු සිදු වුවද පසු කාලීනව ව්‍යාපෘතිය වෙත ඉල්ලුම් කල පරිදි වාර්ෂිකව වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන ලබා නුදුන් බැවින් ලබා දෙන ලද ප්‍රතිපාදන අනුව ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සිදු කරන ලදී. එබැවින් මේ වන තෙක් ජල පොම්පාගාරයේ ඉදි කිරීම්

නිවාස අහිමි වූවන්ට කඩිනමින් නිවාස ලබාදීමට කටයුතු කළ යුතු අතර පොම්පාගාර දෙකෙහි ඉදිකිරීම් කඩිනමින් නිමකර අපේක්ෂිත ජරනිඵල ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු බව.

ක් 2017 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට වැයකර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් පවුල් 19 සඳහා නිවාස ලබාදී නොතිබුණි. තවද, මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2020 වසර අවසාන වන විට නිම කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් ජල පොම්පාගාර 02 ක් අදියර I සහ II වශයෙන් ඔලියමුල්ල ප්‍රදේශයේ ඉදිකිරීමට යෝජිතව තිබූ අතර එයින් අදියර II ජලපොම්පාගාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2018 මාර්තු 26 දින ආරම්භ කර තිබුණි. නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කර නොතිබූ අතර ඒ හේතුවෙන් 2018 අගෝස්තු මාසයේදී රු. මිලියන 83.40 කට මිලදී ගෙන තිබූ 5M³/S ජල පොම්ප දෙක නිශ්කාර්යව පැවතුණි.

කටයුතු සැලසුම් කළ පරිදි නිම කිරීමට නොහැකි විය මේ වන විට සිවිල් වැඩ අවසන් අධියරේ පවතී ඉන් පසුව පොම්ප ස්ථාපිත කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

(ඇ) සංස්ථාව විසින් 1996 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 05 කට අදාලව ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ 9 ක් තුළ හෙක්ටයාර 400 ක සිදුකර තිබූ අනවසර ඉදිකිරීම් සහ ගොඩකිරීම් 1,104 ක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. එහෙත් එම හඳුනාගත් අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දක්වාම සංස්ථාව කටයුතු කර නොතිබුණි.

නගර සභා විසින් අනවසර ඉදිකිරීම් සඳහා වරපනම් අංක ලබා දීම සහ සැලසුම් අනුමත කිරීම හා විදුලිබල මණ්ඩලය හා ජලසම්පාදන මණ්ඩලය විසින් එකී අනවසර ඉදිකිරීම් සඳහා විදුලි හා ජල සැපයුම ලබා දීම හේතුවෙන් මෙම අනවසර ක්‍රියා පාලනය කිරීම ඉතා අපහසු වී තිබේ.

අදාල අනෙකුත් රජයේ හා පළාත් පාලන ආයතන සමඟ සම්බන්ධීකරණයෙන් පාරිසරික බලපෑම් සහිත අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමට සංස්ථාව සතු බලතල අනුව කටයුතු කළ යුතු බව .

(ඉ) මාදින්නාගොඩ නිවාස ව්‍යාපෘතිය සඳහා අත්පත් කර ගැනීමට යෝජිත ඉඩම සඳහා රු.මිලියන 112 ක් වැය කර අතුරු ප්‍රවේශ මාර්ගයක් 2018 වර්ෂය වන විට ඉදිකිරීමට කටයුතු කර තිබූ නමුත් 2023 පෙබරවාරි 28 දින දක්වා ඉඩම අත්පත් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

මෙම සංස්ථාව විසින් යෝජිත කාර්යය හඳුනාගෙන එහි සැලසුම් සකස් කොට එම මාර්ගය සකස් කිරීමේ කටයුතු සිදුකරන ලදී. ඒ හා සමගාමීව එහි අවසාන අන්තය යාබද මාර්ගයට සම්බන්ධ කිරීම සඳහා ඒ ආශ්‍රිතව පිහිටි අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමට යෝජිතව තිබුණි. ඒ අනුව, එම අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීම පැවති පරිසර තත්වය තුළ අනපේක්ෂිතව සිදුකිරීමට නොහැකි විය.

ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනමින් අවසන් කර ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු අවසන් කළ යුතු බව .

3.4 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සංස්ථාවෙහි බදු ඉඩම් උකස් කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය අනුව, බදු ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමෙන් වර්ෂ 05 ක් ගත වූ පසු උකස් කිරීම සඳහා සලකා බැලිය යුතු අතර ඉඩම් ඇපයට තැබීමට පෙර සංස්ථාවේ සභාපතිගේ ලිඛිත කැමැත්ත ලබාගත යුතුය. කෙසේ වුවද එම කොන්දේසි සපුරා නොතිබියදී සංස්ථාව විසින් බදු පදනම මත ලබාදී තිබූ මුතුරාජවෙල පිහිටි අක්කර 09 පර්චස් 36.57 ක ඉඩම් 02 ක් හා අක්කර 04 රූඩ් 02 පර්චස් 11 ක ඉඩමක් පෞද්ගලික බැංකුවක් වෙත පිළිවෙලින් රු. බිලියන 4.5 කට සහ රු.මිලියන 600 කට උකස් කිරීම සඳහා බදුකරුවන් වෙත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. මෙය සංස්ථාවේ පවත්නා ප්‍රතිපත්ති උල්ලංඝනය කිරීමක් බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>බදුකරු විසින් සම්පූර්ණ බදු මුදල ගෙවා ඇති අවස්ථාවකදී බදු දී ඇති අරමුණ වෙනස් කිරීමකින් තොරව මුල් බදුදීම සඳහා අත්සන් කරන ලද බදු ගිවිසුම, උපකල් බදු දීමක් හෝ බදු අයිතිය උකස් කිරීමක් සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත . ඒ අනුව, මෙම අවස්ථා දෙකෙහිදීම බදුකරු විසින් සම්පූර්ණ බදු මුදල් එකවර ගෙවා ඇති අතර, බදු අයිතිය උකස් කිරීම සඳහා සංස්ථා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමත කර ඇත.</p>	<p>සංස්ථාවේ පවත්නා නීති රීති වලට අනුගත විය යුතු බව හා ඉඩම් බදු දී ඇති අරමුණට උපයෝජනය කරන බවට සහතික කර ගැනීම.</p>
<p>(ආ) ගම්පහ තෙත්බිම් උද්‍යානයේ සැලසුම් කිරීම හා ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කිරීම සඳහා නාගරික සංවර්ධන, ජලසම්පාදන හා නිවාස පහසුකම් අමාත්‍යාංශය විසින් රු. මිලියන 24.45 ක සවලියකරණ අත්තිකාරමක් සංස්ථාව වෙත ලබාදී තිබූ අතර 2019 නොවැම්බර් මාසයේදී එම ව්‍යාපෘති කටයුතු වලින් කොටසක් පමණක් නිමකර ඉතිරි කටයුතු අතහැර දමා තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ කිසිදු ඉදි කිරීම් කටයුත්තක් සිදු කරනොතිබියදී උක්ත වැඩ පූර්ව අත්තිකාරම (සවලියකරණ අත්තිකාරම) ගිණුමෙන් රු. මිලියන 5.05 ක් අඩු කිරීම ගැටළු සහගත විය.</p>	<p>ගිණුම්කරණයේදී ඇතිවූ අඩුපාඩුවක් ලෙස හඳුනාගන්නා ලදී. මෙය 2022 වසරේදී නිවැරදි කරනු ඇත.</p>	<p>ප්‍රසම්පාදන කාර්ය සංග්‍රහයේ විධිවිධාන අනුව හා ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හා ප්‍රමිත අනුව කොන්ත්‍රාත් ගිණුම් කටයුතු සිදු කල යුතු බව.</p>

3.5 නිෂ්කාර්ය හෝ උෞන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>බෙල්ලන්විල පත්සල අසල පවතින සංස්ථාව සතු වෙළඳ කුටි 06 ක් 2016 වර්ෂයේ සිට 2023 පෙබරවාරි 28 දින දක්වාම කුලී පදනම</p>	<p>අතරමග නවතා දමන ලද වෙළඳ කුටි 6 සඳහා අවස්ථා කිහිපයකදී ලන්සු කැඳවීම (calling bids) සහ</p>	<p>විනිවිදභාවයෙන් යුතුව වෙළඳ කුටි අවශ්‍ය ගැණුම්කරුවන් වෙත</p>

මත ලබා දීමට කටයුතු නොකර වසා දමා යෝජනා (RFP) කැඳවුව ද ඒ ලබාදී ආදායම් ඉපයීමට තිබුණි. මේ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සාධනීය සහ මූල්‍යමය විධිමත් පියවර ගත යුතු සඳහා රු.මිලියන 7.2 ක් හා 2016 සිට 2020 ශක්‍යතාවයක් සහිත ප්‍රතිචාර බව දෙසැම්බර් 31 දක්වා 108.45ක් වශයෙන් නොලැබුණි. සංස්ථාවට උපයාගතහැකිව තිබූ ආදායම රු.මිලියන 115.65ක් අහිමි වී තිබුණි.

3.6 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ඇස්තමේන්තුගත වටිනාකම රු.මිලියන 41.44 ක් වූ කෙරවලපිටිය ප්‍රදේශයේ අපවහන මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රු. මිලියන 18.02 ක සවලිය අත්තිකාරම් මුදලක් 2018 පෙබරවාරි 05 දින මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියෙන් ලබා ගෙන තිබුණි. 2018 මැයි 28 දින වන විට රු. මිලියන 15.60 ක බිල්පත් ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර එයින් වැඩ පූර්ව අත්තිකාරම් මුදල් ලෙස රු. මිලියන 6.22 ක් අඩුකර මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත ගෙවීම සඳහා බිල්පත් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතියේ ඉතිරි කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා අපේක්ෂා කළ පරිදි කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානකරු වන මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නිවාස ඉවත් කර නොදීම හේතුවෙන් සංස්ථාවට උක්ත ව්‍යාපෘතිය අතරමග අතහැර දැමීමට සිදුවී තිබුණි. මේ නිසා අපවහන ඇල මාර්ග අවහිර වී තිබුණු අතර මේ නිසා වැසි දිනවල ප්‍රදේශයේ ගංවතුර තත්ත්වයක් ඇතිවීමටද හේතු විය හැකි බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොමැත.</p>	<p>සංස්ථාව භාරගත් ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරමග නවතා දැමීමේදී පොදු මහජනතාවට සිදුවන බලපෑම අවම වන සහ සම්පත් නාස්තිය අවම වන පරිදි සිදු කළ යුතු බව.</p>
<p>(ආ) ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කරන ලද ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මිලියන 8,700 ක් වූ කොළොන්නාව වැසි ජල අපවහන හා පරිසරය වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය පසුව අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ තීරණය අනුව භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතිය 2018 වර්ෂයේ ආරම්භ කර වසර 05 කින් නිමකළ යුතු වුවත් 2021 වර්ෂය අවසාන වන විට රු.මිලියන 482.57 ක් වැයකර කි.මී. 4.1 කින් යුත් පස්සැන්න ඇල මාර්ගයට සම්බන්ධ වන මීටර් 450 කින් යුත් අතුරු ඇල මාර්ගයේ වැඩි දියුණු කිරීමේ කටයුතු පමණක් අවසන් කර</p>	<p>ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද ප්‍රතිපාදන වලට අනුරූපව භාණ්ඩාගාරයෙන් ලබාදුන් ප්‍රතිපාදන අවම වූ බැවින් ඒ අනුව ව්‍යාපෘතිය සිදු කළ නිසා ඊට අදාළ භෞතික ප්‍රගතියද පහල අගයක් ගනු ලැබුණි.</p>	<p>විදේශාධාර ව්‍යාපෘතිවල ඉදිකිරීම් කටයුතු කඩිනමින් ආරම්භ කර අවසන් කිරීම මගින් අදාළ ප්‍රතිලාභ මහජනතාවට ලබාදිය හැකි බව .</p>

තිබුණි. සැලසුම් කළ පරිදි භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන ලැබී නොතිබුණු අතර 2022 දෙසැම්බර් 31 වන විට මෙම ව්‍යාපෘතියේ භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 6 ක තරම් ඉතා අඩු ප්‍රතිශතයක් වී තිබුණි..

3.7 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සංස්ථාව විසින් 2019, 2020 සහ 2021 යන වර්ෂවල වැඩ ආරම්භ කරන ලද හා සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 67 ත් 97 ත් අතර පරාසයක පැවති උපදේශන සේවා කොන්ත්‍රාත් 5 කට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබූ බිල්පත් වටිනාකම රු. මිලියන 17.97 සඳහා කිසිදු අයකිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි. සේවාවේ ජන ආයතන සමඟ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම්වලට එළඹ නොතිබීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබූ අතර සේවාවේ ජනයින් විසින් බිල්පත් සඳහා ගෙවීම් නොකළද උපදේශන සේවා කාර්යයන් නොනවත්වා ඉටු කිරීමට සංස්ථාව විසින් කටයුතු කර තිබුණි. තවද 2017 සහ 2021 වර්ෂවලදී රු. මිලියන 6.03 ක් වැය කර සංස්ථාව විසින් සේවාවේ ජන ආයතන සමඟ ගිවිසුම්වලට එළඹීමකින් තොරව ක්‍රියාත්මක කරන ලද කොන්ත්‍රාත් 2ක බිල්පත් 2023 ජනවාරි වන විට අදාළ ආයතන වලට ඉදිරිපත් කර තිබූ නමුත් එම බිල්පත් සහතික කර නොතිබුණි.</p>	<p>අතුරුගිරිය ඇවිදින මංකිරුව ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ප්‍රතිපාදන නොලැබීම නිසා සම්පූර්ණ කිරීමට නොහැකි විය. මූලිකව ප්‍රදේශයේ ඉදිකරනු ලබන බස් නැවතුම්පල සඳහා අදාළ ජලාපවහන සැලසුම් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ඉල්ලීම මත ආරම්භ කරන ලද අතර ව්‍යාපෘතිය කඩිනම් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මත ඒ සඳහා අවශ්‍ය උපදේශන සේවාව (ජලාපවහන සැලසුම) ලබාදුණි. මාකෙට්ටි නෙළුම්වල ව්‍යායාම මංකිරුව අදියර II සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය නොලැබුණ බැවින් එහි ඉදිකිරීම් සඳහා ගිවිසුම්ගත නොවීය. දළදා මාලිගාව යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ උපදේශන සේවාවන්ට අදාළ ගිවිසුම්ගත වීමට සකස් කරන ලද ගිවිසුම් අවශ්‍ය කටයුතු කර රේඛීය අමාත්‍යාංශය වෙත භාර දී ඇත. පාර්ලිමේන්තු පරිශ්‍රයේ පැති බැම්මක් පිළිසකර කිරීම පාර්ලිමේන්තුවේ ඉල්ලීමක් වන අතර, මෙය අත්‍යවශ්‍ය සේවාවක් වන බැවින් කඩිනමින් ඉටුකළ අතර ඒ සඳහා උපදේශන සේවා ගාස්තු ලබාදෙන ලෙස ලිපි මගින් දන්වා යැවීමක් සිදුකර ඇත.</p>	<p>උපදේශන සේවා කොන්ත්‍රාත් සිදු කිරීමට ප්‍රථම ගිවිසුම්වලට එළඹීම අත්‍යවශ්‍ය හා සාමාන්‍ය ක්‍රමවේදය වන බව .</p>

3.8 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාවේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 1,800 ක් වූ අතර එදිනට තරා කාර්ය මණ්ඩලය 1,331 ක් විය. එමෙන්ම එදිනට සංස්ථාවේ කාර්ය මණ්ඩලයේ පුරප්පාඩු හා අතිරික්ත පිළිවෙලින් 497 ක් හා 28 ක් වූ අතර ප්‍රාථමික, ද්විතියික හා මාණ්ඩලික මට්ටමේ පුරප්පාඩු පිළිවෙලින් 304, 161ක් හා 32ක් වූ අතර අතිරික්තතා පිළිවෙලින් 22 ක් 05 ක් හා එකක් විය.</p>	<p>අතිරේක සේවක සංඛ්‍යාවක් සේවයේ යොදවා ඇති බවට නිරූපනය වීමට හේතුව සංස්ථා සේවයට අනුයුක්තව පුහුණුව ලබමින් සිටි අයවළුන් අතුරින් අංක 25/2014 සහ 2014 නොවැම්බර් 12 දිනැති රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව දින 180 ක සේවා කාලයක් සම්පූර්ණ කරනු ලැබූ අය සංස්ථාවේ ස්ථිර කාර්ය මණ්ඩලයේ තනතුරු වලට පත්කිරීමට කටයුතු කිරීම හේතුවෙනි.</p>	<p>අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය මත පුරප්පාඩු පිරවීම සිදු කළ යුතු අතර අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයෙන් බැහැරව සේවයට යොදවා ගන්නා නිලධාරීන් පිළිබඳව හෙළිදරව් කළ යුතු බව.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12 හි 6.6 ඡේදය ප්‍රකාරව සංස්ථාව විසින් 2021 වර්ෂයට අදාළ අවසන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2022 පෙබරවාරි 28 දිනට පෙර ඉදිරිපත්කළ යුතු වුවත් මාස 10 කට වඩා පමාවි එනම් 2022 දෙසැම්බර් 20 දින මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණි.</p>	<p>ඔබගේ නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.</p>	<p>චක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කළ යුතු බව.</p>

4.2 වාර්ෂික වාර්තාව

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12 හි 6.5.3 ඡේදය පරිදි ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 150 ක් ඇතුළත වාර්ෂික වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කළ යුතු වුවද සංස්ථාව විසින් 2020 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව 2023 පෙබරවාරි 28 දින වන විටත් පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කර නොතිබුණි.</p>	<p>ඔබගේ නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.</p>	<p>චක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව වාර්ෂික වාර්තා සභාගත කළ යුතු බව</p>